

**RAPORT Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
ZA 2025 ROK**

KLUCZBORK

Niniejszy raport przedstawia realizację zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Kluczbork w okresie sprawozdawczym. Dokument stanowi podsumowanie działań podejmowanych przez samorząd gminny we współpracy z jednostkami organizacyjnymi, placówkami oświatowymi, instytucjami pomocy społecznej, służbami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Program realizowany był w oparciu o obowiązujące przepisy prawa oraz lokalne potrzeby społeczne, z uwzględnieniem diagnozy problemów uzależnień występujących na terenie gminy. Jego głównym celem było ograniczenie skali problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych, minimalizowanie ich negatywnych skutków społecznych i zdrowotnych, a także wzmacnianie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Podejmowane działania koncentrowały się w szczególności na:

- prowadzeniu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej wśród dzieci i młodzieży,
- wspieraniu rodzin zagrożonych problemem uzależnień,
- zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej,
- realizacji programów edukacyjnych i informacyjnych,
- wspieraniu działalności świetlic, zajęć pozalekcyjnych oraz inicjatyw sportowych z elementami profilaktyki,
- współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Raport ma na celu przedstawienie zakresu zrealizowanych działań, sposobu wykorzystania środków finansowych oraz osiągniętych efektów. Stanowi on również podstawę do oceny skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz planowania dalszych działań w ob

Kwota przeznaczona na realizację zadań programu alkoholowego w tym działań na rzecz przeciwdziałania przemocy to 1215000,00 zł, natomiast kwota 55000 zł została przeznaczona na zadania przeciwdziałania narkomanii.

W 2025 r. rzeczywista kwota wpłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła 1 003 905,22 zł., a z tzw. „funduszu mapłkowego” wpłynęło 249 560,48 zł.

Realizacja Programu zakładała współpracę różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Potrzeba współdziałania jest niezbędna zwłaszcza w obszarze ograniczania dostępności do alkoholu.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane były poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawierał również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z póź.zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane były przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkoman.

Program był opracowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2026, dotyczącymi obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane były do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

REALIZACJA PROGRAMU POLEGAŁA NA:

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych.

1) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji. Zadanie te przypisane i wykonywane były przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2025 do komisji wpłynęło 45 wniosków o zastosowanie leczenia, 11 osób skierowano na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia oraz złożono 10 wniosków do Sądu.

2) Koordynowanie na poziomie Gminy działań podmiotów realizujących zadania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień – Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Uzależnień.

3) Wspieranie działań placówek lecznictwa odwykowego tj. Centrum Terapii i Psychoedukacji w Kluczborku poprzez sfinansowanie Punktu Pomocy Psychologicznej oraz warsztatów dla osób uzależnionych od alkoholi. Kwota dofinansowania wynosiła 23 100 zł. W 2025r. w Poradni zatrudnieni byli lekarz psychiatra oraz 4 psychologów.

W ramach Punktu Pomocy Psychologicznego udzielono 2314 porad osobom uzależnionym i ich rodzinom. Zarejestrowano 246 osób, w tym 5 osób z rozpoznaniem używania szkodliwego, 187 osób uzależnionych oraz 54 osób współuzależnionych.

W Poradni zrealizowano 3 maratony terapeutyczne, w których wzięło udział 18 osób uzależnionych i współuzależnionych. W ramach maratonów profilaktycznych zrealizowano tematykę nawrotów picia, tworzenia planu działania w celu uniknięcia nawrotu, tworzenie sieci wsparcia, sposobów konstruktywnego radzenia sobie ze stresem.

Zadanie 2.

Udzielenie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1) W ramach podpisanej umowy na dotację realizowany był „*Program wieloaspektowy wspierania rodzin z problemami alkoholowymi – NA TRZEŹWO – edycja 2025*”. Realizowany jest on przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Fabryka Zmian” Kwota dofinansowania wyniosła 60 000 zł.

W ramach programu, w okresie 02.01.2025r. - 31.12.2025 r. zrealizowano następujące działania:

✓ *Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin*, w którym osoby uzależnione lub ich rodziny mogą uzyskać informacje, jak podjąć leczenie, jak motywować do leczenia, jak zobowiązać do leczenia.

Zadania Punktu:

- a) prowadzenie poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom,
- b) motywowanie osób uzależnionych oraz współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- c) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- d) udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym.

W ramach punktu zrealizowano 90 godzin spotkań, w których uczestniczyło 55 osób. Udzielono łącznie 160 porad indywidualnych.

✓ *Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych*.

Do punktu zgłaszały się głównie osoby, których najbliższa osoba w rodzinie miała problemy z środkami psychoaktywnymi bądź osoby eksperymentujące (marihuana, głównie dopalacze oraz pochodne amfetaminy. Zdarzały się również osoby z podwójną diagnozą i uzależnieniem krzyżowym. Zadania Punktu:

- a) działania edukacyjne w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- b) motywowanie osób i ich rodzin do ewentualnego podjęcia terapii,
- c) udzielanie osobom i ich rodzinom konsultacji i porad profilaktycznych w sprawach uzależnień,
- d) udzielanie porad w zakresie przemocy.

W okresie realizacji zadania udzielono łącznie 95 porad, z których skorzystało 42 osoby.

✓ *Punkt Pomocy Prawnej*, w którym przyjmował radca prawny udzielający porad osobom uzależnionych jak i ich rodzinom. Zadania punktu:

- a) udzielano porad osobom uzależnionych i ich rodzinom,
- b) udzielano pomocy przy tworzeniu pism procesowych do sądu tj. pozwy o rozwód, pozwy o alimenty, skargi do WSA, wnioski dot. ustalenia miejsca pobytu dzieci, wnioski dowodowe.

Udzielono 60 godzin porad prawnych, 21 osób uzależnionych i ich rodzin skorzystało z tej formy pomocy.

✓ W ramach programu funkcjonowała samopomocowa grupa trzeźwości, grupa postrehabilitacyjna, grupa rozwoju osobistego DDA.

2) Podpisano umowę na dotację celową ze Starostem Powiatowych na realizację zadania pn.: "Realizacja programów psycho-korekcyjnych z dziećmi z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej „na kwotę 25 000 zł. Poradnia zrealizowała zadanie na kwotę 15 575,70 zł.

3) Podpisano umowę na dotację celową ze Starostem Powiatowych na realizację zadania pn.: "Pomoc ofiarom przemocy w sytuacji kryzysowej przebywającym w Centrum Interwencji Kryzysowej PCPR w Kluczborku" na kwotę 35 000 zł.

4) Podpisano umowę na dotację celową ze Starostem Powiatowych na realizację zadania pn.: "Aktywizacja i konstruktywny sposób spędzania czasu wolnego osób z problemem alkoholowym zamieszkujących Domy Pomocy Społecznej w Kluczborku" na kwotę 12 000,00 zł.

5) Wspieranie i finansowanie działalności świetlicy terapeutyczno-wychowawczych i terapeutycznych, placówki wsparcia dziennego realizującej programy terapeutyczne dla dzieci, a pełniących istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin alkoholowych. Zadania te były realizowane w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia. Koszt utrzymania świetlicy „PARASOL” wyniósł w 2025 r. 665 025,19 zł

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

W ramach tego zadania Gmina prowadziła następujące działania:

1) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie, w tym prowadzenie edukacji w zakresie wiedzy i szkodliwości substancji uzależniających - „Zachowaj trzeźwy umysł” - ogólnopolska kampania pod

patronatem MEN, podejmująca problem profilaktyki uzależnień. Jednym z najważniejszych celów jest promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. Kampania skierowana jest do młodzieży szkolnej, nauczycieli i rodziców.

Co roku kampania ma inne hasło wiodące, pod tematykę, którego jest opracowywany program działań do realizacji na terenie szkoły. Udział w kampanii jest ważnym uzupełnieniem podejmowanych w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki działań promujących sport jako istotny instrument wychowania. (eksperymentowania z alkoholem lub innymi substancjami zmieniającymi nastrój).

2) Szkoły z terenu Gminy realizowały działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień i pomocy adresowane do uczniów - w szkołach odbywały się warsztaty, spektakle i programy profilaktyczne.

3) Organizowane były zajęcia artterapeutyczne oparte w szczególności o rękodzieło i techniki plastyczne z elementami profilaktyki uzależnień (alkohol, środki psychoaktywne i uzależnienia behawioralne, szczególnie e-uzależnienia) – koszt działań ok. 12 596,00 zł.

3) Zorganizowano dla kadry nauczycielskiej szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień zarówno od środków psychoaktywnych jak i od uzależnień behawioralnych - koszt szkoleń 7 500,00 zł.

4) Dofinansowanie kolonii z programem profilaktyki dla dzieci z świetlicy terapeutyczno – wychowawczej Parasol – 21 199,00 zł

5) Na realizację zadania polegającego na organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych połączonych z działaniami profilaktycznymi dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych przeznaczono kwotę 299 938,00 zł. Zadanie było realizowane przez stowarzyszenia działające na terenie Gminy Kluczbork.

Współpraca z lokalnymi organizacjami pozwoliła na prowadzenie zajęć dostosowanych do potrzeb dzieci i młodzieży oraz zapewniła szeroką dostępność oferty sportowo–profilaktycznej na terenie gminy. Stowarzyszenia, dzięki znajomości lokalnego środowiska, skutecznie angażowały uczestników i tworzyły bezpieczne warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego.

Regularna aktywność ruchowa wspiera prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny młodych mieszkańców. Organizowane zajęcia wpływały między innymi na:

- poprawę sprawności fizycznej i samopoczucia,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- rozwijanie systematyczności, współpracy i odpowiedzialności,
- wzmacnianie pewności siebie oraz umiejętności społecznych.

Istotnym elementem zadania były również działania profilaktyczne, które miały na celu zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń społecznych i zdrowotnych. Program sprzyjał przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz promował właściwe postawy społeczne i bezpieczne formy spędzania wolnego czasu.

Realizacja zajęć poza godzinami lekcyjnymi stanowiła wartościową formę aktywizacji młodych mieszkańców, ograniczając jednocześnie ryzyko zachowań niepożądanych i wykluczenia społecznego.

7) W ciągu roku realizowano kolejne odsłony lokalnej kampanii „Tu i Teraz”, skierowanej do dzieci i młodzieży z terenu Gminy Kluczbork. Działania kampanii koncentrowały się na profilaktyce uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi, takimi jak nadmierne korzystanie z internetu czy gier komputerowych.

Kampania została oparta na formule różnorodnych wydarzeń i działań edukacyjnych realizowanych w szkołach oraz placówkach oświatowych. W ramach przedsięwzięcia organizowano między innymi:

- warsztaty profilaktyczne prowadzone przez specjalistów i psychologów,
- spektakle i działania edukacyjne o tematyce profilaktycznej,
- spotkania z osobami inspirującymi młodzież do podejmowania pozytywnych aktywności,
- inicjatywy i wydarzenia przygotowywane z udziałem młodzieży, w tym konferencje profilaktyczne.

Koordinację działań prowadzili Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy oraz Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień.

Wspólna realizacja przedsięwzięcia sprzyjała nie tylko działaniom profilaktycznym, ale również budowaniu postaw otwartości, integracji i wzajemnego szacunku wobec osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja kampanii umożliwiła zwiększenie świadomości młodych mieszkańców w zakresie zdrowia psychicznego, zagrożeń społecznych oraz sposobów radzenia sobie z presją i trudnościami dnia codziennego.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

W ramach tego zadania Gmina prowadził następujące działania:

- 1) Współpraca z grupami samopomocowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań wspierających profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kwota przeznaczona na wsparcie dla stowarzyszeń wyniosła 450 000,00 zł.
- 2) Wsparcie organizacji i instytucji podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, profilaktyki zdrowotnej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

„FUNDUSZ MAŁPKOWY” – 2025 R.

Środki finansowe uzyskane przez Gminę Kluczbork z tytułu opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach o pojemności do 300 ml zostały przeznaczone na realizację działań z zakresu lokalnej polityki profilaktyki i przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Podejmowane działania miały na celu przede wszystkim wspieranie dzieci i młodzieży, wzmacnianie działań wychowawczych oraz tworzenie bezpiecznych i konstruktywnych form spędzania czasu wolnego.

W 2025 roku środki wykorzystano na następujące zadania:

1. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami profilaktyki – 149 560,48 zł

Środki przeznaczono na organizację zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, realizowanych poza obowiązkowymi zajęciami szkolnymi.

Program obejmował nie tylko aktywność fizyczną, ale również działania profilaktyczne dotyczące zdrowego stylu życia, przeciwdziałania uzależnieniom oraz rozwijania właściwych postaw społecznych.

Realizacja zajęć pozwoliła na:

- zwiększenie aktywności fizycznej wśród młodych mieszkańców,
- promowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego,
- ograniczanie ryzyka zachowań problemowych i uzależnień,
- rozwijanie umiejętności współpracy, odpowiedzialności i systematyczności.

2. Dofinansowanie utrzymania świetlicy terapeutyczno–wychowawczej PARASOL – 100 000,00 zł

Przekazane środki umożliwiły bieżące funkcjonowanie świetlicy PARASOL, która zapewnia wsparcie dzieciom i młodzieży wymagającym opieki wychowawczej oraz pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Placówka prowadzi działania opiekuńcze, edukacyjne i profilaktyczne, tworząc bezpieczne miejsce do nauki, rozwoju i integracji społecznej.

W ramach działalności świetlicy realizowano między innymi:

- zajęcia wychowawcze i profilaktyczne,
- pomoc w nauce i organizację czasu wolnego,
- działania wspierające rozwój społeczny i emocjonalny dzieci,
- zajęcia integracyjne oraz rozwijające zainteresowania i umiejętności uczestników.

Podejmowane działania stanowiły ważny element lokalnego systemu wsparcia dzieci i młodzieży oraz przyczyniały się do ograniczania skutków problemów społecznych i uzależnień.

Burmistrz Miasta Kluczborka